

JEDINSTVENE KARAKTERISTIKE INTERNE REVIZIJE U JAVNOM SEKTORU I GLOBALNI STANDARDI INTERNE REVIZIJE

UVOD

U martu ove godine, na sajtu Globalnog Instituta internih revizora IIA objavljeni su Globalni standardi interne revizije – 2023 Nacrt za javnu raspravu, istovremeno na engleskom jeziku i u prevodu na nekoliko desetina drugih jezika, uključujući i srpski. Ovaj događaj rezultat je redovnog periodičnog procesa ažuriranja Međunarodnih standarda interne revizije, koji je započet još pre dve godine. Nacrt predloženih standarda pokazuje značajne izmene strukture Međunarodnog okvira profesionalne prakse interne revizije (IPPF). Odlikuje ga modularan pristup značajnim pitanjima interne revizije i strogo formalizovana struktura samih standarda po sekcijama (1, 101). Jedna od značajnih novina je da predloženi standardi po prvi put ističu jedinstvene karakteristike javnog sektora, kao što su njegova svrha i struktura upravljanja, koje ga razlikuju od privatnog sektora i utiču na to kako funkcija interne revizije obavlja svoj posao.

Interne revizije u javnom sektoru imaju određene specifičnosti u poređenju sa internim revizijama u privatnom sektoru. Ove specifičnosti proizlaze iz razlika u svrsi, strukturi i okruženju organizacija javnog sektora. Novi Globalni standardi interne revizije prepoznaju neke od ovih specifičnosti i daju dodatne smernice za interne revizore u javnom sektoru. U ovom radu će biti analizirane ključne specifičnosti interne revizije u javnom sektoru, sa posebnim osvrtom na odredbe novih Globalnih standarda koje se odnose na javni sektor, s obzirom da novi nacrt Standarda uključuje definiciju javnog sektora, kao i 19 referenci za javni sektor. Reference su formalno koncipirane kao deo sekcija pod nazivom „Razmatranja za primenu i Dokazi o usklađenosti“, sa ciljem da budu pomoć internim revizorima iz javnog sektora pri pružanju usluga uveravanja i savetodavnih usluga.

REZIME

Novi nacrt Globalnih standarda interne revizije™ IIA naglašava jedinstvene karakteristike javnog sektora, koje ga razlikuju od privatnog sektora i utiču na to kako funkcija interne revizije obavlja svoj posao. Posebna pitanja javnog sektora odnose se na definiciju, svrhu, upravljanje funkcijom interne revizije, rukovođenje funkcijom interne revizije i obavljanje usluga interne revizije.

Ključne reči: IIA, javni sektor, korporativno upravljanje u javnom sektoru

¹ ALFA BK Univerzitet, e-mail: jozefina.beke@live.com

² TELEKOM Srbija, e-mail: nebojsaje@telekom.rs

DVA POJMA VAŽNA ZA JAVNI SEKTOR

Postoji nekoliko ključnih specifičnosti koje izdvajaju internu reviziju u javnom u odnosu na privatni sektor. Javni sektor je orijentisan ka pružanju usluga građanima, a ne ka profitu. Interna kontrola i revizija su usmerene na delotvornost, efikasnost i transparentnost, a ne samo na finansijske pokazatelje. Javni sektor posluje uz strožu regulativu i nadzor regulatornih organa i nezavisnih agencija. Odgovornost za pravilno trošenje javnih sredstava je veća, kao i očekivanja javnosti po pitanju transparentnosti korisnika javnih sredstava. Shodno tome, uloga i značaj interne revizije u javnom sektoru su izraženiji.

Dva važna pojma u Rečniku termina (Glosaru) jesu definicija pojma „javni sektor“ i pojma „odbor“. Pre navođenja definicija, treba imati na umu da su autori standarda zauzeli fleksibilan pristup jer su shvatili da bi strogo definisanje odbora ili javnog sektora ograničilo primenu standarda. Ovakvo se standardi mogu primenjivati konzistentno, bez obzira na specifičnosti konkretne organizacije. To olakšava rad internih revizora u javnom sektoru i doprinosi unapređenju prakse. Dakle, definicije u nastavku su korisne jer omogućavaju širu primenu standarda i bolje razumevanje uloge interne revizije u raznolikom okruženju javnog sektora. One osiguravaju da su principi i zahtevi standarda relevantni za sve organizacije bez obzira na formalnu strukturu.

Pojam javnog sektora definisan je kao:

„Vlasti i sve javno kontrolisane ili finansirane agencije, preduzeća i drugi entiteti koji isporučuju javne programe, dobra ili usluge“. Uočava se da je definicija javnog sektora veoma široka i obuhvata sve vladine i javno kontrolisane organizacije koje pružaju usluge građanima. Ovo pokriva razne nivoe vlasti – lokalnu samoupravu, pokrajinske organe, republička ministarstva itd. Dakle, standardi se primenjuju na sve te organizacije.

Pojam „odbor“ definisan je kao:

„Najviši nivo organa upravljanja organizacijom, kao što je:

- Odbor direktora, odnosno komisija ili drugo telo kome je odbor direktora delegirao određene funkcije (na primer, komisija za reviziju).
- Neizvršni/nadzorni odbor u organizaciji koja ima više od jednog organa upravljanja.
- Odbor upravitelja ili poverenika.
- Grupa izabраних званичника или политички именованих лица.

Ako odbor ne postoji, reč „odbor“ označava grupu ili osobu zaduženu za upravljanje organizacijom (na primer, neki entitet iz javnog sektora i manje organizacije iz privatnog sektora mogu se osloniti na rukovodioca organizacije ili tim višeg rukovodstva u ulozi organa upravljanja na najvišem nivou).“

Ovakva definicija odbora je fleksibilna i dozvoljava da se odbor zameni drugim telom ili čak pojedincem, u slučaju da organizacija nema formalni odbor. Ovo je važno jer mnoge javne organizacije u različitim članicama IIA nemaju klasična korporativne organe upravljanja. Ove definicije omogućavaju da se standardi interne revizije primenjuju u različitim organizacionim strukturama koje postoje u javnom sektoru različitih zemalja. One prepoznaju da javni sektor nije homogen i da postoje velike razlike u načinu upravljanja.

SPECIFIČNOSTI REVIZIJE U JAVNOM SEKTORU PO DOMENIMA

Interna revizija u javnom sektoru ima određene specifičnosti koje proizilaze iz prirode poslovanja organizacija u javnom sektoru. Za razliku od profitnih organizacija, organizacije u javnom sektoru se ne rukovode prvenstveno profitnim motivom i tržišnom utakmicom, već pružanjem usluga građanima i ostvarivanjem opšteg javnog interesa. Shodno tome, umesto finansijskih performansi, u javnom sektoru je akcenat na delotvornosti, efikasnosti i ekonomičnosti. Pre nego što se u nastavku osvrnemo na pojedinačne domene iz predloga standarda, treba istaći ključne specifičnosti:

- I. Prvo, uvedeni su tzv. tematski zahtevi koji predstavljaju dodatne smernice za internu reviziju u određenim oblastima ili sektorima. Jedan od tematskih zahteva odnosi se upravo na javni sektor i daje dodatne smernice za sprovođenje interne revizije u organizacijama javnog sektora.
- II. Drugo, standardi sada eksplicitno zahtevaju da interni revizori u javnom sektoru razmotre principe dobrog upravljanja prilikom procene sistema upravljanja rizicima i kontrole u organizaciji. Dobro upravljanje podrazumeva načela kao što su odgovornost, transparentnost, efikasnost, delotvornost i poštovanje vladavine prava.
- III. Treće, standardi zahtevaju da interni revizori javnog sektora prikažu kako njihov rad doprinosi poboljšanju poslovanja organizacije i ostvarenju njenih ciljeva. Ovo je važno jer organizacije u javnom sektoru imaju širi opseg odgovornosti prema društvu nego organizacije u privatnom sektoru.

Domen I – Svrha interne revizije

Novi standardi dodatno ističu odgovornost internih revizora u povećanju sposobnosti organizacije da služi zajednici i entitetima kojima revizori pružaju svoje usluge. Kroz svoj objektivan i stručan uvid, interni revizori pomažu u unapređenju upravljanja rizicima i procesima, što omogućava bolje postizanje ciljeva u javnom sektoru. Domen I Svrha interne revizije uključuje Izjavu o svrsi interne revizije koja glasi: „Interna revizija poboljšava uspeh organizacije tako što odboru i rukovodstvu pruža objektivno uveravanje i savete“. Izjava o svrsi ima za cilj da pruži pomoć internim revizorima i interesnim stranama interne revizije u razumevanju vrednosti interne revizije. Izjava glasi: „Interna revizija poboljšava uspeh organizacije tako što odboru i rukovodstvu pruža objektivno uveravanje i savete.“ (3, 11)

Nova verzija standarda ističe da interna revizija doprinosi sposobnosti organizacije da služi javnom interesu i dobrobiti zajednice. U javnom sektoru, gde je suštinska svrha organizacije pružiti usluge građanima, uloga interne revizije postaje još važnija. U uvodnom delu nacrtu predloženih Standarda naglašava se da interna revizija povećava sposobnost organizacije da služi javnom interesu, kolektivnoj dobrobiti zajednice ljudi i entitetima kojima revizori služe. Ova odgovornost je važna karakteristika internog revizora, posebno u javnom sektoru gde je svrha organizacije pružanje usluga javnosti (3, 5).

Domen II – Etika i profesionalizam

Domen stavlja veći naglasak na etici i profesionalizmu, što znači da će interni revizori morati da posvete više pažnje pitanjima kao što su iskrenost, hrabrost, objektivnost i zaštita informacija. Specifičnosti etike i profesionalizma u javnom sektoru posebno su naglašene u standardima: 1.1 Iskrenost i hrabrost, 2.2 Očuvanje objektivnosti i 5.2 Zaštita informacija. Svi ovi standardi zahtevaju jačanje svesti internih revizora o njihovoj ulozi čuvara javnog interesa i etičnosti u javnom sektoru. To iziskuje stalnu obuku i razvoj kompetencija u ovoj oblasti. Takođe, potrebno je unaprediti koordinaciju sa eksternim telima nadležnim za nadzor i kontrolu, kako bi se obezbedilo razumevanje specifičnosti interne revizije u javnom sektoru.

Standard 1.1. naglašava hrabrost i uključuje komponentu koja eksplicitno pominje zaštitu javnog interesa. U

Standardu se navodi da interni revizori u javnom sektoru treba uvek da štite javni interes i treba da pokažu hrabrost kada saopštavaju nalaze, preporuke i zaključke (3, 13). Praktično, novi standard o hrabrosti i zaštiti javnog interesa znači da interni revizori moraju imati na umu da rade u interesu građana i da treba da budu spremni da se suprotstave rukovodstvu kada je to potrebno. To može biti težak zadatak u birokratskom okruženju. Standard 2.2. ističe postupanje internih revizora u javnom sektoru u uslovima potencijalnog narušavanja objektivnosti pri izvođenju savetodavnih angažmana. Ako interni revizori u javnom sektoru imaju potencijalna narušavanja koja se odnose na savetodavne angažmane, zakoni i propisi mogu od njih zahtevati da obezbede da osoba/osobe koje zahtevaju savetodavni angažman razumeju potencijalno narušavanje i prihvate odgovornost za nalaze, preporuke i zaključke. Dodatno, interni revizori mogu zahtevati obelodanjivanje potencijalnog narušavanja u konačnoj komunikaciji o angažmanu (3, 19). Ovo naglašavanje učinjeno je jer savetodavni angažmani moraju pažljivo da se razmotre kako ne bi ugrozili objektivnost interne revizije. Procedure moraju jasno da razdvoje odgovornosti između korisnika i pružaoca usluga (tj. internog revizora u javnom sektoru).

Standard 5.2. naglašava specifičnosti javnog sektora u održavanju znanja i svesti o zahtevima jurisdikcije oko javne evidencije i čuvanja informacija. Od internih revizora u javnom sektoru očekuje se da razumeju i da se usklađuju sa svakim pravnim zahtevom koji se odnosi na obelodanjivanje informacija (3, 30). Takođe, moguće je da pojedini interni revizori u javnom sektoru zapostave legislativni okvir i budu manje oprezni prilikom odavanja poverljivih podataka, stoga ih Standard naročito upozorava da primenjuju visok stepen znanja i opreza prilikom svih aktivnosti koje podrazumevaju obradu, čuvanje i eventualno preuzimanje odgovornosti za distribuciju informacija javnosti. Ovo je ključno za očuvanje renomea korisnika javnih sredstava i poverenja građana.

Domen III – Upravljanje organizacijom funkcije interne revizije

Specifičnosti upravljanja organizacijom funkcije interne revizije u javnom sektoru posebno su naglašene u standardima 6.1 Mandat interne revizije, 6.2 Podrška odbora, 7.1 Organizaciona nezavisnost, 8.2 Resursi, 8.3 Kvalitet i 8.4 Eksterna ocena kvaliteta.

Naglašena pitanja odnose se na:

- Mandat interne revizije – autoritet, uloga i odgovornost – za entitet u javnom sektoru može biti uključen u zakon;
- U Uvodu se napominje da se Standardi mogu koristiti zajedno sa zahtevima koje izdaju druga nadležna tela;
- Zahteve za transparentnim i odgovornim poslovanjem u javnom sektoru.

Prema Standardu 6.1. Mandat interne revizije u javnom sektoru može zahtevati veću odgovornost i transparentnost prema javnosti i obavljanje poslova u javnom interesu. Mandat se može definisati zakonskim i podzakonskim aktima, koji onda mogu poslužiti kao povelja interne revizije. Ukoliko propisi ne pokrivaju sve aspekte mandata, izvršni rukovodilac revizije treba da pripremi i dokumentuje dodatne odredbe za razmatranje i odobravanje od strane odbora. (3, 34) Ovaj standard prepoznaje da interna revizija u javnom sektoru ima širu društvenu odgovornost i mora delovati u interesu građana. Jasno definisanje mandata kroz zakonske akte olakšava ostvarivanje te odgovornosti.

Prema Standardu 6.2. Podrška odbora, u javnom sektoru može postojati situacija gde odbor nema nikakva neposredna ovlašćenja za odobravanje budžeta i/ili plana resursa funkcije interne revizije. U slučajevima kada više rukovodstvo zahteva sredstva od budžetskih organa izvan organizacije, odbor treba da ukaže na potrebne resurse interne revizije koji su dovoljni da omoguće ispunjenje mandata interne revizije. U javnom sektoru, izvršni rukovodilac revizije mora biti svestan da politike ili zakoni i propisi mogu braniti ili ograničavati neformalne rasprave i/ili ustanoviti pravila za lične sastanke sa odborom, kao što su njihovo ograničavanje na specifične teme, da bi se obezbedio javni integritet (3, 36). Praktično, ovaj standard prepoznaje da odbori u javnom sektoru često nemaju ista ovlašćenja kao u privatnom sektoru, ali i dalje treba da pruže podršku u skladu sa svojim mogućnostima.

Standard 7.1 Organizaciona nezavisnost prepoznaje zakonska i administrativna ograničenja nezavisnosti interne revizije u javnom sektoru, ali ističe da odbor i dalje treba da utiče na jačanje te nezavisnosti u okviru svojih ovlašćenja.

Prema Standardu 7.1, u javnom sektoru odbor možda nema ovlašćenja u vezi sa imenovanjem, razrešenjem ili naknadama rukovodioca interne revizije. Ponekad su te pozicije izborne ili ih imenuju drugi organi vlasti. Takođe, položaj i izveštavanje interne revizije mogu biti definisani zakonima i propisima. Uprkos ograničenjima, odbor treba da pruži savete rukovodstvu u vezi sa procenom učinka i odlukama o rukovodiocu interne revizije. U nekim slučajevima,

odnosi izveštavanja izvršnog rukovodioca revizije i pozicioniranje funkcije interne revizije u javnom sektoru ustanovljene su zakonom ili propisom (3, 39).

Standardi 8.2 Resursi, 8.3 Kvalitet i 8.4 Eksterna ocena kvaliteta bave se pitanjima resursa i obezbeđenja kvaliteta koja su specifična za javni sektor:

- Recenzenti osiguranja kvaliteta u javnom sektoru takođe bi trebalo da razmotre faktore usaglašenosti i performansi specifične za sve zahteve jurisdikcije za interne revizore;
- Recenzenti spoljnog osiguranja kvaliteta u javnom sektoru trebalo bi da imaju odgovarajuće nadležnosti u javnom sektoru.

U javnom sektoru postoje određena ograničenja u pogledu resursa, jer budžeti zavise od odluka organa vlasti. Zbog toga je važno da odbor zagovara adekvatne resurse za ispunjavanje mandata interne revizije. Takođe, spoljašnje ocene kvaliteta mogu biti obavezne po zakonu ili se mogu razlikovati u odnosu na privatni sektor. Interni revizori u javnom sektoru moraju poštovati te specifičnosti prilikom unapređenja kvaliteta svog rada. Ipak, izvršni rukovodilac revizije mora da saopšti odboru svako ograničenje resursa, tako da odbor može da pruži informacije višem rukovodstvu ili odgovarajućem budžetskom organu o potrebi za dovoljnim resursima za ispunjenje mandata i ostvarenje plana interne revizije (3, 47).

Program obezbeđenja i unapređenja kvaliteta treba da uključi pitanja usklađenosti sa zakonima i propisima koji se odnose na funkciju interne revizije u nadležnom zakonodavstvu u kojem organizacija posluje. Kada se radi o eksternoj oceni kvaliteta funkcije interne revizije u javnom sektoru, tim zadužen za ocenu kvaliteta treba da čine članovi sa znanjima o aktivnostima javnog sektora i strukturama korporativnog upravljanja (3, 52).

Domen IV – Upravljanje funkcijom interne revizije

Javni sektor se nosi sa posebnim izazovima poput političkog uticaja, kompleksnih regulatornih okvira i raznolikih interesnih grupa. Predloženi novi standardi za interne revizije u javnom sektoru adresiraju ove izazove. Ovaj deo domena istražuje kako se novi standardi (Standardi 9.3 Poveća interne revizije, 10.1 Upravljanje finansijskim resursima, 10.2 Upravljanje ljudskim resursima, 11.1 Gradnja odnosa i

komunikacija sa interesnim stranama, 11.3 Saopštavanje rezultata, 11.5 Saopštavanje prihvatanja rizika i 12.1 Interna ocena kvaliteta) bave specifičnostima interne revizije u javnom sektoru, uključujući primenu mandata definisanog u zakonima ili propisima kao povelje interne revizije.

Standard 9.3 definiše da, ukoliko je mandat naveden u drugom upravljačkom dokumentu kao što su zakon ili propis, takav dokument može služiti kao povelja interne revizije. Odnos administrativne funkcije izveštavanja može biti ustanovljen zakonom i može biti samo ka odboru, ne i ka rukovodstvu (3, 58). Praktično, u kontekstu javnog sektora, ovaj standard omogućava fleksibilnost i usklađenost sa pravnim okvirom, dok istovremeno obezbeđuje jasnoću oko ovlašćenja interne revizije.

Kada je budžet utvrđen zakonom ili propisom, izvršni rukovodilac revizije i dalje mora da određuje kako da raspori resurse interne revizije u okviru datog budžeta i mora obavestiti odbor i rukovodstvo kada su budžetirana finansijska sredstva neodgovarajuća (3, 66). Novi standardi u domenu Upravljanja funkcijom interne revizije zaista adresiraju neke ključne izazove sa kojima se susreće interna revizija u upravljanju deficitarnim resursima u javnom sektoru. U tom smislu, od velike pomoći u borbi za adekvatne resurse je Standard 10.1 o finansijskim resursima, koji zahteva da se i u okviru zadatog budžeta identifikuju prioriteti i obaveste nadležni o nedovoljnom budžetu. Slično i Standard 10.2 o ljudskim resursima zahteva saradnju sa HR funkcijom oko kompetencija i kvalifikacija potrebnih internim revizorima. To pomaže u profesionalizaciji u javnom sektoru.

U javnom sektoru, moguće je da izvršni rukovodilac revizije nema ovlašćenja da donosi odluke o naknadama, ali ipak treba da sarađuje sa funkcijom ljudskih resursa radi obezbeđivanja toga da klasifikacija poslova navodi odgovarajuće kompetencije i kvalifikacije internih revizora, kao i da naponi za zapošljavanje i zadržavanje uključuju ocene ovih kompetencija (3, 70).

Interni revizori u komunikaciji sa zainteresovanim stranama prepoznaju građane i širu javnost kao ključne korisnike. Međutim, komunikacija se mora koordinirati sa rukovodstvom. Da bi služila javnosti, funkcija internih revizora može razmotriti informacije primljene od javnosti, kao korisnika usluga, uključujući komunalne, sistem javnog prevoza i parkova i mesta za rekreaciju. Dodatne interesne strane mogu da uključe izabrane službenike, međutim, interni revizori treba da uključe rukovodstvo i odbor pre nego što preuzmu uputstva od službenika koji ne upravljaju organizacijom neposredno (3, 73).

Kada je komunikacija sa javnošću ili ključnim interesnim stranama van organizacije deo mandata funkcije interne revizije, konačna komunikacija angažmana treba da bude blagovremeno dostupna kako je navedeno u merodavnim zakonima, propisima ili politikama. U javnom sektoru, gde je javnost važna interesna strana, interni revizori trebaju osigurati širu transparentnost i obuhvat informacija, uključujući potrebu da se rezultati interne revizije često saopštavaju na javnim sastancima i prema merodavnim zakonima. Ako je funkcija interne revizije da izveštava odbor ili izabrano telo, može joj biti dozvoljeno da objavi rezultate bez traženja saveta višeg rukovodstva i pravnog savetnika, iako i dalje mora saopštavati rezultate rukovodstvu tokom završne komunikacije, kao što zahteva Standard 13.1 Komunikacija tokom angažmana (3, 78).

Domen V – Obavljanje poslova interne revizije

Standardi 14.4 Preporuke i plan aktivnosti, 14.6 Dokumentovanje angažmana i 15.2 Potvrđivanje primene plana aktivnosti uređuju specifična pitanja obavljanja poslova interne revizije u javnom sektoru.

Interni revizori koji rade u javnom sektoru moraju razumeti kako zakoni i propisi, merodavni za pravno okruženje u okviru kojeg organizacija posluje, mogu uticati ili nametati zahteve za objavljivanje radnih papira. U obavljanju interne revizije u javnom sektoru, jedan od ključnih izazova je razumevanje kako zakoni i propisi relevantni za pravno okruženje organizacije mogu uticati na objavljivanje radnih papira. U nekim pravnim okruženjima, interni revizori mogu biti ograničeni zakonom u pogledu deljenja određenih radnih papira sa širom javnošću, dok u drugim okruženjima određeni dokumenti mogu biti dostupni javnosti čim rukovodstvo pregleda nacrt izveštaja ili nakon završne komunikacije (3, 110).

Zakoni i propisi često zahtevaju od internih revizora koji rade u javnom sektoru da obelodane sve komentare rukovodstva u konačnoj komunikaciji ili da izdaju i javni izveštaj o statusu primene preporuka (3, 107 i 113). Ovo zahteva pažljivo balansiranje između transparentnosti i zaštite osetljivih informacija, uzimajući u obzir javni interes i zahteve zakona.

Novi Standard 14.6 Dokumentovanje angažmana takođe postavlja izazove. S obzirom na različite zahteve pravnih okvira, potrebno je prilagoditi način dokumentacije kako bi interni revizori osigurali doslednost i pridržavanje zakona i propisa, čime se često zahteva dodatni nivo pažnje.

PREDVIĐENE NOVE SMERNICE

Tematski zahtevi predstavljaju novu vrstu smernica koje uvodi Međunarodni okvir profesionalne prakse (IPPF) u standardima iz 2023. godine. Tematski zahtevi su dizajnirani da pruže dodatne i specifične smernice za internu reviziju u određenim oblastima ili sektorima. Za razliku od standarda, koji predstavljaju opšteprihvaćena načela i zahteve, tematski zahtevi se bave konkretnim pitanjima i izazovima u specifičnim okolnostima.

Do sada predloženi tematski zahtevi uključuju i temu Specifičnosti javnog sektora: Revizija rezultata (Public Sector-specific: Performance Audits) (4). Ovaj zahtev pruža detaljnije smernice o sprovođenju revizije rezultata (performance audit) u javnom sektoru. Revizija rezultata procenjuje efikasnost, ekonomičnost i efektivnost programa, funkcija, aktivnosti ili organizacija iz javnog sektora. Ova vrsta revizije je posebno značajna za javni sektor jer omogućava uvid u ostvarene rezultate u odnosu na postavljene ciljeve.

Tematski zahtev za javni sektor detaljnije razrađuje metodologiju i pristup za sprovođenje revizije rezultata, uzimajući u obzir specifičnosti javnog sektora poput odsustva profitnog motiva, složenosti i obima aktivnosti, političkog konteksta i slično. Na ovaj način standardi iz 2023. godine uvode novine kojima se unapređuje kvalitet rada internih revizora u javnom sektoru.

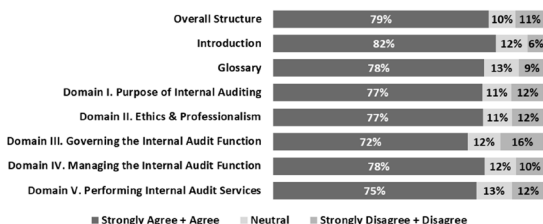
UMESTO ZAKLJUČKA – PRVI REZULTATI JAVNE RASPRAVE

Rad ističe da novi standardi za interne revizije donose značajne koristi javnom sektoru, ali i naglašava potrebu za adaptacijom standarda kako bi se uvažile specifičnosti tog okruženja. Usklađenost sa globalnim standardima pruža temelj za unapređenje transparentnosti i odgovornosti u javnom sektoru, uzimajući u obzir lokalne zakonodavne okvire. U celini, novi standardi donose koristi unapređenju interne revizije u javnom sektoru. Međutim, suočavanje sa specifičnim izazovima vezanim za komunikaciju, obavezno obelodanjivanje i dokumentovanje zahtevaju duboko razumevanje propisa te veštinu prilagođavanja. Kroz odgovorno i transparentno izvršavanje zadataka, interni revizori doprinose izgradnji pouzdanog okruženja i unapređenju efikasnosti i odgovornosti u javnom sektoru. Javna rasprava povodom nacрта predloženih Globalnih standarda interne revizije trajala je 90 dana. U raspravi je učestvovalo 1.612

učesnika iz 135 zemalja i teritorija. Oko 79% učesnika navelo je da se slaže sa predloženim konceptom Standarda. Posmatrano po domenima, najsporniji domen je Domen IV Upravljanje funkcijom interne revizije, sa predlogom kojeg je saglasnost iskazalo 72% učesnika u raspravi. U javnoj raspravi podneto je 18.964 konkretnih primedbi i predloga (5).

Level of agreement among respondents

(required questions)

Total Completed Surveys: 1,612 Countries & Territories: 135 Specific comments: 18,964

Izvor: (2)

LITERATURA

1. Beke-Trivunac, J. Nacrt Globalnih Standarda interne revizije™ – na javnoj raspravi, Revizor, Vol. 26, Broj 1/2023, 103-108. DOI: 10.56362/Rev23101103B.
2. The Institute of Internal Auditors (-) Global Internal Audit Standards * Current status: Standards Board is analyzing public comments and survey results. Preuzeto 14.08.2023 sa Standards Public Comment (theiia.org)
3. The Institute of Internal Auditors (The IIA) (Mart 2023) Globalni standardi interne revizije – 2023 Nacrt za javnu raspravu. iia-global-internal-audit-standards-public-comment-draft-serbian.pdf (theiia.org)
4. The Institute of Internal Auditors (The IIA), (Mart 2023) Topical Requirements: A New Concept The IIA's IPPF Evolution Project introduces new terms and concepts, including Topical Requireme. 2023-6807-GUI (theiia.org).
5. The Institute of Internal Auditors (The IIA), (Jun 05, 2023) Public Sector IPPF Evolution Briefing, IPPF. Preuzeto 14.08.2023 sa Evolution Briefing (theiia.org).

UNIQUE CHARACTERISTICS OF INTERNAL AUDITS IN THE PUBLIC SECTOR AND GLOBAL INTERNAL AUDIT STANDARDS

SUMMARY

The IIA's new draft Global Internal Audit Standards™ highlight the public sector's unique characteristics, which distinguish it from the private sector and affect how the internal audit function does its work. Distinctive issues of the public sectors are referred to the definition, purpose, governing the internal audit function, managing the internal audit function and performing internal audit services.

Keywords: IIA, IPPF, public sector, corporate governance in the public sector